

Vývoj vietnamského románu do roku 1975

Cílem této práce je sestavit základní přehled vývoje vietnamského románu. Bereme si za cíl sestavení jednotlivých směrů, jimiž se romanopisectví ve Vietnamu ubíralo

v jednotlivých epochách až do sjednocení země roku 1975. Nechceme zde vytvořit žádný kompletní výčet všech děl a autorů, ani provádět literární rozbor jednotlivých děl, ale spíše zasadit jednotlivé autory do hlavních proudů a do dobového pozadí. Takto si chceme ozřejmit širší souvislosti překotného intelektuálního vývoje v jednotlivých etapách sledovaného období.

Vietnamská beletrie do roku 1925

Vzhledem k tomu, že první vietnamský román vyšel právě roku 1925, mohla by se tato kapitola jmenovat: Vietnamská beletrie do objevení se románu jako samostatného literárního žánru.

Nejen román, ale i próza vůbec, není pro starší vietnamskou literaturu charakteristická. V průběhu dvou tisíciletí čínského vlivu si Vietnamci osvojili nejen čínský jazyk a jeho výrazové formy, ale i čínskou filozofii a s ní spjatou záplavu literární tvorby, se kterou byla vyšší vrstva vietnamské společnosti vždy dobře obeznámena. Pro starší čínskou beletrii je charakteristická nemožnost jasného odlišení poezie a prózy, neboť i veškerá narativní tvorba byla svázána pravidly veršování, která se rozvinula především za vlády čínské dynastie Tchang.

Po přijetí čínského jazyka a kultury začal být postupně zaznamenáván i vietnamský jazyk modifikovanými čínskými znaky. Tento systém se nazývá *nom*. Vietnamský jazyk se tímto písmem zaznamenával tak, že všechna slova přejatá z čínského jazyka byla zapsána příslušným čínským znakem a pro vietnamská slova byl vytvořen znak nový, složený ze dvou čínských znaků. Jeden znak sloužil jako radikál, tj. označoval význam, a druhý byl vodičkem k vietnamské výslovnosti¹.

Vietnamci rovněž svému jazyku uzpůsobili komplikovaný systém čínských básnických stylů, především vytvořili na základě tchangské poezie originální způsob veršování *luc bát* (tzn. 6 - 8), založený na střídání veršů šesti a osmislabičných, které jsou svázány rýmovými pravidly vázání tónů rovných a lámaných. Především zmíněný styl *luc bát* se stal základním výrazovým prvkem vietnamského básnictví, lidovým počínaje, veršovanými romány pokračuje, až po soudobou moderní poezii.

Právě *luc bát* byl charakteristickým stylem veršovaných románů 19. století. Za první významné dílo vietnamské veršované romantické literatury, jen o málo starší než nejslavnější

¹ Například znak pro vietnamské slovo *jíst* je složen z čínského znaku „jíst“ a znaku „mír“, který je svou sinovietnamskou výslovností blízký výslovnosti vietnamského slova *jíst*.

dílo tohoto žánru - *Kim Van Kieu*², je považován *So kinh tan trang* (Hřeben a zrcátko) od Pham Thaie³.

So kinh tan trang představoval zásadní zlom ve vietnamské literatuře. Autor překračuje meze tradiční konfuciánské morálky popisem autorovy nešťastné milostné aféry s Truong Quinh Nhu⁴. Objevují se zde charakteristické prvky vietnamské romantiky: nešťastná láska, stesk, popisy krajiny a památných míst, při jejichž vyslovení se vietnamské srdce i dnes prudce rozbuší.

Tvorba veršovaných románů v *luc bát* zapisovaná písmem *nom* se stala charakteristickou pro celé 19. století. Nejslavnějšími jsou: *Kim Van Kieu* od Nguyen Dua, *Nhi do Mai*⁵ (Květy meruňky), *Luc Van Tien*, *Ly Cong truyen* (Ly Congův příběh), *Pham Cong Cuc Hoa* a další. Avšak velká většina literatury v tomto žánru je nepřiliš výrazná, nudná a tematicky se stále opakující masa nevelké hodnoty⁶.

V období po obsazení Vietnamu francouzskou koloniální mocí⁷ se postupně prosadilo používání latinizovaného zápisu vietnamského jazyka, který původně sloužil pouze evropským misionářům a římskokatolické minoritě. Toto písmo, vietnamsky nazývané *chu quoc ngu*, se stalo úředním písmem koloniální správy a začalo být prosazováno moderními intelektuálními kruhy jako celonárodní písmo. Velkou zásluhu mají přitom katoličtí intelektuálové Paulus Cuo a Petrus Truong Vinh Ky. Paulus Cuo byl vydavatelem prvních vietnamských novin *Gia Dinh báo*⁸ (od roku 1865), dále sestavil slovník, který nám zachycuje znaky písma *nom* v *chu quoc ngu*, a byl spolu s Petrušem Truong Vinh Kyem neúnavným propagátorem zavedení tohoto písma ve školní výuce.

Významným mezníkem při prosazování latinizovaného písma bylo hnutí *Đong kinh nghia thuc*⁹, oficiálně povolené roku 1907, jehož členy byli Phan Boi Chau, Phan Chu Trinh a další. Hlavním cílem tohoto hnutí bylo přinést ve spolupráci s francouzskou správou prostému lidu základní bezplatné vzdělání šířené v *chu quoc ngu*¹⁰. Svou snahou zavést vzdělání i pro děvčata, a to i ve formě smíšených tříd, toto hnutí nabourávalo zvyky velice puritánské konfuciánské společnosti, jinak velice citlivé ke vzájemnému stýkání se obou pohlaví. Hnutí bylo značně modernistické a s tradicí se rozešlo do té míry, že dokonce zahájilo bojkot tradičních zkoušek.

Na začátku století začal francouzský vliv převažovat nad čínským, řada západních děl, do té doby přístupná pouze v čínských překladech, byla nyní přístupná vietnamským vzdělancům v originále, nebo dokonce ve stále hojnějších překladech do vietnamštiny. Velký vliv měly kulturní žurnály *Đong duong tap chí* (Indočínský časopis, 1913 - 1916) a později *Nam Phong* (Jižní vítr), který se pod vedením Pham Quinhe stal kvalitním časopisem vysoké intelektuální úrovně, jež zprostředkovával dialog mezi sinovietnamskou a západní kulturou.

² Kim Van a Kieu jsou vlastní jména hrdinů. Obdobně i další nepřeložené názvy děl.

³ Viz: Maurice M. Durand, *An Introduction to Vietnamese Literature*, str. 95.

⁴ Vzhledem k autorově životopisu je až s podivem, že zrovna on, exemplární příklad oddanosti a zarputilý bojovník za restauraci dynastie Le, se rozhodl svěřit štětcí příběh své nešťastné lásky. Viz *Mille ans de littérature vietnamienne* 138 - 140.

⁵ Adaptace čínského díla se stejným názvem (*Erh tu mei*), historického díla z tchangského období. Viz *An Introduction to Vietnamese Literature* str. 96.

⁶ Sám bych se neodvážil k takto tvrdému výroku, proto cituji autora, jenž - sám poloviční Vietnamec a znalec vietnamské kultury - má na něj větší právo: *An Introduction to Vietnamese Literature* str. 95.

⁷ Od roku 1962.

⁸ *Gia Dinh* - dnešní Ho Chi Minovo Město.

⁹ *Đong kinh* - Hanoi, *Đong kinh nghia thuc* - Hanojské vzdělávací hnutí

¹⁰ Viz *An Introduction to Vietnamese Literature* str. 111 - 112.

Zrod vietnamského románu

Obdobím zrodu vietnamského románu je konec dvacátých let 20. století. *Chu quoc ngu* se postupně začalo stávat široce rozšířeným a začaly být v hojně míře vydávány překlady evropských i čínských děl, jako jsou: Tři mušketýři, Manon Lescaut a čínské Tři říše (*Tam quoc*).

Iva Klinderová uvádí Pham Duy Tona jako zakladatele moderní vietnamské novely. Jeho díla byla publikována v již zmíněných tehdejších žurnálech. Dáme alespoň dva příklady: *Buc minh* (Zloba), *Song chet mac bay* (Chcípňte) atd...

Ale jak již bylo výše uvedeno, první skutečný vietnamský román vyšel až roku 1925, tedy rok po Pham Duy Tongově smrti. Jednalo se o *Qua dua đò* (Červený meloun) od Nguyen Trong Thuata. Téhož roku vyšel i román *To Tam*¹¹ od Hoang Ngoc Phache¹². O obou zmíněných románech se Maurice Durand vyjadřuje jako o hrubých náčrtech, jež ukazují na hybridní vliv současného čínského románu a Dámy s kaméliemi¹³.

V jižním Vietnamu si značnou romanopiseckou reputaci získal Ho Bieu Chanh, vlastním jménem Ho Van Trung. Jeho díla *Tien bac bac tien* (Prachy), *Ai lam duoc* (Kdo to svede) a další, se tematicky věnují především sociálním problémům jihovietnamské vesnice a podle Duranda vykazují zřetelné známky ovlivnění Hectorem Malotem a Victorem Hugem. Jeho styl byl však značně osobitý a lišil se od jeho jihovietnamských současníků, jako byl Buu Đinh, autor *Manh trang thu* (Kousek podzimního měsíce).

Zlatý věk

I. První polovina 30. let

Počínaje třicátými lety začíná největší rozmach vietnamské literární tvorby, který trval až do II. světové války. Celé období bylo ve znamení překotného politického vývoje. Francouzský kulturní vliv již zcela dominoval a tradiční konfucianismus se dostal do defenzívy. Objevily se požadavky na zrušení monarchie a svobodu slova, která se po nástupu vlády lidové fronty ve Francii k moci dostala v okleštěné míře i Vietnamu. Šíří se nacionalismus a komunistické ideje. Dochází k překotným změnám veškerých stránek vietnamského života (tedy i literárního, estetického...).

Literární scéně dominuje skupina *Tu luc van đòan* (Literární skupina Vlastními silami) a její periodikum *Phong Hoa* (Mrav a kultura), na jehož stránkách se odrážela překotnost vývoje v tomto období: diskuse mezi liberály a tradicionalisty, západní versus konfuciánská morálka, romantismus proti realismu atd ... Náklad tohoto časopisu dosáhl v třicátých letech 10 tisíc výtisků¹⁴!

¹¹ Právě toto dílo považuje za první vietnamský román Iva Klinderová v úvodu k prvnímu překladu vietnamského románu do českého jazyka: Rozbité břehy.

¹² Hoang Ngoc Phach je vietnamskými literárními vědci považován za zakladatele romantismu ve vietnamské literatuře. Tamtéž str. 8.

¹³ An Introduction to Vietnamese Literature str. 117.

¹⁴ An Introduction to Vietnamese Literature str. 121.

V této době můžeme již rozlišit tři základní typy romanopiseckých stylů¹⁵:

1) Romantický proud, do kterého patří řada fantastických příběhů plných duchů, čarodějů a zbojníků. Mnohé z příběhů se odehrávají v prostředí národnostních menšin, zvláště v oblasti vysočiny Tay Nguyen.

2) Realistický proud, na který později navázal socialistický realismus. Tento proud můžeme rozdělit na práce dokumentaristické (Vu Trong Phung, Ngo Tat To, Tam Lang), satirické (Đo Phon), didaktické (Tran Tieu, Nguyen Cong Hoan), apod...

3) Školský typ, který se snaží chránit vietnamské kulturní dědictví (Tran Trong Kim, Nguyen Van, Ngoc Le Du).

Realismus měl svůj původ v dokumentaristickém stylu a zaměřoval se především na tragiku života chudých lidí, rikšů, prostitutek, alkoholiků a kuřáků opia. Třicátá léta můžeme nazvat generací tří Vu, podle tří spisovatelů se stejným příjmením Vu Bang, Vu Đinh Chi (známý více pod pseudonymem Tam Lang) a Vu Trong Phung. Nejznámějšími díly jsou Tam Langovo *Toi kẻo xe* (Táhnu rikšu), *Đem Song Huong* (Noci na Řece vůní) a Vu Trong Phungovo *Cam bay nguoi* (Past na člověka), *Ky nghe lay tay* (Zaměstnání žena Francouze).

Realistická díla si sice získala značný ohlas, ale stále se nemohla svou popularitou měřit s romantickými díly autorů okolo skupiny *Tu luc*, nebo *Tieu thuyet thu bay* (Sobotní román). Nguyen Khac Vien uvádí rok 1936 jako zlom v popularitě stylů. Realistická a revoluční díla budou od této doby dominovat vietnamské literární scéně¹⁶.

II. Druhá polovina 30. let

Zrušení cenzury po nástupu Vlády lidové fronty ve Francii působilo jako katalyzátor na rozvoj žurnalistiky¹⁷ a všestranný rozvoj vietnamské kultury ve sledovaném období. Konec třicátých let byl zenitem romantismu *Tu luc van đoanu* a především obdobím triumfu romantického básnictví *Tho moi* (Nová poezie), které na sebe poutalo největší pozornost.

Novým originálním autorem byl Nguyen Tuan, který na sebe ve svých 27 letech upoutal pozornost dílem *Vang bong mot thoi* (Ozvěna jedné doby). Další výraznou osobností byl Phung Tat Dat, známý více pod pseudonymem Lang Nhan, který se v díle *Truoc đên* (Před lampou) věnoval již tradičnímu tématu konfrontace Východu a Západu.

Dnes nejznámější jsou však díla autorů, kteří začínali jako novináři po zrušení cenzury a soustřeďovali svou pozornost na nejkřiklavější sociální rozpory, jež se v průběhu krize třicátých let ještě prohloubily. Jedná se o autory Trong Langa, Nguyen Đinh Lapa, Nguyen Honga, Ngo Tat Toa a Nguyen Cong Hoanga, které známe i z překladu Ivy Zbořilové-Klinderové, z knihy pod názvem *Vietnamské povídky* (Čs. spisovatel 1972). Hlavními tématy jsou vesničtí bezzemci, horníci, dělníci atd.

Na samém sklonku desetiletí se k vietnamskému čtenáři dostaly články chválící Sovětský svaz od Andrého Gida, které vycházely na stránkách levicového tisku Ngay nay a

¹⁵ Viz An Introduction to Vietnamese Literature, str. 179.

¹⁶ Anthologie de la littérature vietnamienne, str. 52

¹⁷ Durand cituje francouzskou statistiku: roku 1937 vycházelo ve Vietnamu 110 deníků a 159 jiných periodik, roku 1938 již 128 a 160, v roce 1939 pak vycházelo 128 deníků a 176 časopisů. Viz An Introduction to Vietnamese Literature, str. 122.

Tuong Lai či francouzsko-jazyčného *La lutte*¹⁸. Vietnamští autoři ovlivnění sociálně kritickými díly evropskými se nyní již jasně uchylují ke komunistickým postojům.

Vietnam je v době, kdy umírá básník Tan Đa a Vu Trong Phung, vtažen do událostí II. světové války. Francouzská správa s odvoláním se na kritickou mezinárodní situaci opětovně zavedla cenzuru tisku.

Válečné období do roku 1945

V září 1940 po dohodách s francouzskou koloniální vládou vstoupila japonská vojska do Vietnamu. Idea pansijství alespoň na začátku války podpořila místní nacionalismus a podporu japonským vojskům. V horách severního Vietnamu se začalo organizovat hnutí *Viet Minh* pod vedením Ho Chi Mina. Nacionalisty ze strany *Dai Viet* (pod vedením někdejší vůdčí osobnosti Tu luc van doanu Nhat Linhe) rozprášila francouzská policie.

V průběhu války působila tři významná intelektuální hnutí, která značně ovlivnila další, nejen literární, vývoj země.

Prvním z nich je hnutí *Thanh nghi*, seskupené okolo stejnojmenného týdeníku. Jeho členy byly převážně francouzsky vzdělaní intelektuálové, často s akademickými hodnostmi, mezi nimi např.: Vu Dinh Hoe, Phan Anh, Đinh Gia Trinh, Đò Đuc Đuc, Duong Đuc Hien, Vu Van Hien, Nghiem Xuan Yem, Hoang Xuan Han, Nguyen Van To, Đang Thai Mai, Tran Van Giap¹⁹. Základním cílem bylo vytvořit terminologii k řadě vědních oborů a překládat všechna základní díla nejrůznějších vědních oborů a povznést tak vzdělanost vietnamského lidu²⁰.

Dalším významným hnutím bylo *Tri tan*, pojmenované podle stejnojmenného časopisu, který byl vydáván od poloviny roku 1941. Tematicky se zabýval tradičním sinovietnamským kulturním dědictvím, na které se snažil předložit nový pohled. Členy hnutí byli mimo jiné: Hoang Thuc Tram, Le Van Hoe, Duong Ba Trac, Đao Duy Anh, Trinh Nhu Tau²¹.

Posledním ze zmíněných hnutí bylo *Han Thuyen* (podle titulu stejnojmenné knihy). Jednalo se o sdružení levicových intelektuálů, nejen marxistické a trockistické orientace. Jmenujme alespoň hlavní představitele: Dang Thai Mai, Pham Ngoc Khue, Tran Huan, Nguyen Tuan, Vi Huyen Dac, Chu Thien, Le Van Sieu, Bui Huy Phon, Nguyen Duc Quinh.

Revoluční doba a válka odporu

Vzhledem k tomu, že ve válce mlčí múzy, mizí i většina žánrů, jež vzkvétaly v minulém období. Základní žánr, který se jako jediný rozvíjel v tomto období, byl socialistický

¹⁸ V letech 1933 - 1936 společný tiskový orgán marxistů a trockistů. An Introduction to Vietnamese Literature, str. 125.

¹⁹ Podrobně viz An Introduction to Vietnamese Literature, str. 128 - 130.

²⁰ tamtéž.

²¹ An Introduction to Vietnamese Literature, str. 127.

realismus. Autoři jako Hoai Thanh, Nguyen Tuan, Nguyen Hong, To Hoai, Nam Cao, nebo Manh Phu Tu pokračovali ve svém, do značné míry dokumentaristickém stylu.

Literární kritici této doby jako již zmíněný Hoai Thanh a dále Đang Thai Mai a Nguyen Đinh Thi byli marx-leninisté²² a jejich základním kritériem byl dialektický materialismus.

První indočínská válka rozdělila vietnamskou literární obec, tak jako celou zemi, na ty, kdo vyrazili do hor bojovat pod rudým praporem proti francouzskému kolonialismu a ty, kteří byli znechuceni komunisty a zůstali ve městech, kde čekali na výsledek konfliktu.

V okupované Hanoji a Saigonu ve sledovaném období nevznikala žádná hodnotná díla²³. Byla vydávána jen některá předválečná díla, zvláště od autorů z *Tu luc van đoanu* a dále překlady čínských románů.

Na druhé straně fronty se literární tvorba soustředovala na válku odporu a na zemědělskou reformu. Zásadní doktrínou revolučního umění je jeho angažovanost a pro takovýto účel je forma románu zcela nevhodná. V řadách Viet Minhu kvetla revoluční poezie, krátké výchovné hry a z prózy nanejvýš krátké povídky, ve kterých stručný a hutný příběh (většinou válečný) prakticky vytlačil popisnou stránku. Právě krátké povídky z tohoto období zná česká čtenářská veřejnost z překladu Ivy Zbořilové-Klinderové.

Období 1954 - 1962

Po Ženevských dohodách byl Vietnam rozdělen na severní Vietnamskou demokratickou republiku a jižní Vietnamskou republiku (tento název platí až od r. 1955). Hanoj a Saigon se staly hlavními městy dvou států. Po rozdělení migrovali prokomunističtí autoři na sever a ostatní opačným směrem.

Na severu veškerá kultura pokračovala v naznačeném směru a ideově odpovídala potřebám budování socialismu. Nguyen Huy Tuong se v románu *Anh Luc* (pan Luc) věnoval agrární reformě. Nguyen Huy Tuongův další román o počátcích odboje v Hanoji *Song mai voi Thu Do* (Žít věčně s hlavním městem) zůstal nedokončen. O válce odporu je rovněž Nguyen Ngocův román *Đat nuoc đung len* (Země povstaň!). Mladí autoři jako Đao Vu, který napsal román *Vu lua chiem* (Akce letní sklizeň), Vu Tung Linh, Nguyen Khai, Vo Huy Tam - román *Vung mo* (Uhelná pánev) popisovali nový život v dolech a v zemědělských družstvech²⁴.

V jižním Vietnamu byl stále dominantní francouzský vliv, který však postupně zastiňoval vliv Spojených států amerických. Vláda tlačila na spisovatele, aby psali v rámci doktríny „sociálního individualismu“, který byl založen na idejích pokroku a respektu k lidské osobnosti²⁵. Žurnalistika i vydávání beletrie podléhalo cenzuře.

Jihovietnamská vláda podporovala mladé spisovatele vypisováním cen. Durand uvádí následující mladé jižní spisovatele: Doan Quoc Si, Binh Nguyen Loc, Vo Phien, Ngoc Linh, Son Nam, Ngu I a další.²⁶

²² Trockisté záhadně zmizeli ve víru událostí roku 1945, a to i fyzicky.

²³ An Introduction to Vietnamese Literature, str. 132.

²⁴ Viz An Introduction to Vietnamese Literature, str. 135.

²⁵ An Introduction to Vietnamese Literature, str. 136.

²⁶ Žádný z uvedených spisovatelů není uveden v reprezentativních severovietnamských antologiích, jejich díla nejsou přístupná a proto nemůžeme žádné uvádět.

Období II. indočínské války

V obou částech rozdělené země se literatura vyvíjela do značné míry již výše naznačenými směry.

Na jihu začala americká intervence a další válka se plně rozhořela. V této situaci můžeme rozlišit několik postojů nové generace spisovatelů²⁷:

Spisovatelé prvního směru popisují utrpení a morální devastaci, kterou vyvolává americká intervence a nucené soužití s intervenčními vojsky a cizími kulturními prvky, které je provázejí, přičemž komunistické ideje nabízejí východisko z jinak beznadějně situace. Takovýmito spisovateli byli: Le Tat Dieu, Ta Ty, Nguyen Thi Thuy Vu, nebo Tran Thi Nha Ca.

Druhým směrem, kterým se ubíraly postoje jižních spisovatelů, byl „úzký individualismus s až anarchistickým romantismem“²⁸. V románech této doby je záplava mystiky, erotiky až pornografie atd. Náklady takovýchto děl byly velmi vysoké. Hlavními autory byli: Chu Tu, Tuy Hong, Hoang Dong Phuong, nebo The Uyen²⁹.

Řada antikomunistických žurnalistů a spisovatelů různé orientace ostře kritizovala oba výše uvedené způsoby psaní³⁰: Ky Van Nguyen, Do Thuc Vinh, Doan Quoc Si, Vo Phien, Nguyen Manh Con a Ho Huu Tuong.

Na severu existovalo výhradně angažované socialistické umění a sloužilo hlavně k burcování k boji za záchranu vlasti. Maurice Durand je dělí do tří generací³¹:

Generace autorů, kteří začali publikovat již před srpnovou revolucí 1945 a nyní pokračovali v činnosti: Nguyen Cong Hoan píše romány *Tranh toi tranh sang* (V šeru) popisující předrevoluční společnost, *Hon canh hon cu* (Zmatení), *Dong rác cu* (Halda odpadků, 1963) rovněž postihuje koloniální dobu. Nguyen Tuan napsal romány *Song Đa* (Černá řeka, 1960), *Ha Noi ta danh My gioi* (Na naší Hanoj padají americké bomby, 1973). To Hoai popisuje válečný život v prostředí pohraničních hor a národnostních menšin v románě *Mien Tay* (Západ, slovensky Západný kraj, 198?). Dále autoři Nguyen Huy Tuong a Nguyen Hong.

Do generace autorů, kteří začali publikovat za první války odporu, patří mj. Nguyen Dinh Thi, Tran Dang (?). Nguyen Van Bong byl v padesátých letech redaktorem stranického deníku *Nhan Dan* (Lid) a v šedesátých letech působil jako kádr v jižním Vietnamu pod jménem Tran Hieu Minh. Napsal romány *Con trau* (Buvol, 1953), *Ve thanh pho* (Zpátky do města), *Rung U Minh* (Les U Minh) a *Nguoi chi* (Sestra). Vo Huy Tam byl autorem románu *Vung Mo* (Uhelná pánev).

Třetí generaci autorů, tj. ty, kteří začali publikovat za II. indočínské války za sjednocení země a proti americké intervenci, reprezentují: Nguyen Ngoc, Nguyen Khai - román *Chien Si* (Voják, 1973), Ho Phuong (román *Can lich*, Historie, 1967), Vu Thi Thuong (román *Ba cháu*, Babička) a Nguyen Minh Chau (román *Đau Chan Nguoi Linh*, Bolavé nohy vojáků, 1970) aj...

²⁷ Viz An Introduction to Vietnamese Literature, str. 140-141.

²⁸ Tamtéž, str. 140

²⁹ Je pochopitelné, že v reprezentativních antologiích, které byly vydány po sjednocení, nenajdeme o těchto spisovatelích ani zmínku.

³⁰ Viz předchozí poznámka.

³¹ Viz An Introduction to Vietnamese Literature, str. 145-149.

Závěr

Staré vietnamské romány byly, na rozdíl od románu moderního, veršované a jejich obsah obvykle tvořily dvorské zápletky. Moderní román je literární forma, která byla do Vietnamu importována poměrně nedávno. Za období zrodu vietnamského románu můžeme považovat dvacátá léta 20. století, kdy se latinisovaný zápis vietnamštiny - *chu quoc ngu* již dostatečně rozšířil.

Ve třicátých letech nastal bouřlivý rozvoj moderní, západem inspirované, vietnamské literatury. V této době se objevují tři základní druhy románu: romantický, realistický a školský typ, který se inspiruje starým kulturním dědictvím sinovietnamské civilizace.

V průběhu II. světové války začal převažovat realistický směr, který popisoval chudobu, utrpení apod.

Po Srpnové revoluci převažuje na teritoriích pod vládou VDR socialistický realismus, který se soustřeďuje především na povzbuzení v boji, pozemkovou reformu atd. Po Ženevských dohodách je vydávána řada románů z prostředí boje lidu proti kolonialismu, nebo o utrpení pod francouzskou vládou, později i z kontextu II. indočínské války.

V jižní polovině země jsou po Ženevských dohodách vydávána buď poněkud dekadentní díla, nebo romány, jež se věnují traumatu občanské války a americké intervenci. O jihovietnamské tvorbě je u nás bohužel značný nedostatek materiálů. Reprezentativní antologie vydané po sjednocení země se již zmíněné dekadentní a dále antikomunistické tvorbě nevěnují.

Seznam použité literatury

Nguyen Khac Vien & Huu Ngoc, Mille ans de littérature vietnamienne (Tisíc let vietnamské literatury), Édition Philippe Picquier, Mas de Vert 2000

Iva Klinderová, předmluva k románu Rozbité břehy Nguyen Dinh Thiho, Svoboda, Praha 1989

Maurice M. Durand & Nguyen Tran Huan, An introduction to Vietnamese Literature (Úvod do vietnamské literatury), Columbia University Press, New York 1985

Nguyen Khac vien & kolektiv, Anthologie de la literature vietnamienne (Antologie vietnamské literatury), Editions en langues etrangeres, Hanoi 1975